

मुख्यवार्ताः

•ब्राजीलदेशे प्रचण्डवृष्ट्या विनाशकारीजलप्रलयेन एकशतविंशतिभ्यः अधिकाः जनाः मृताः। ७५६ घातिताः जनाः च चिकित्सालये प्रवेशिताः।

•विदेशमन्त्री डॉ. सुब्रह्मण्यम जयशंकरः उक्तवान् यत् अभिव्यक्तिस्वतन्त्रतायाः अर्थः पृथक्वादस्य समर्थनस्य स्वतन्त्रता नास्ति। कनाडादेशे पृथक्वादीनां घटनाः वर्णयन् सः अवदत् यत् पृथक्वादस्य हिंसायाः समर्थकाम् अतिवादीनां तत्त्वानां च संरक्षणं कनाडादेशस्य राजनीतिषु भवति।

•ओजोनेन जलं शुद्धं कर्तुं प्रौद्योगिक्या सह राज्यस्य प्रथमा पेयजलपरियोजना शिमलानगरे निर्मिता अस्ति। एषा परियोजना जलशक्तिविभागेन न, अपितु शिमलाजलप्रबन्धननिगमेन निर्मिता अस्ति। विश्वबैङ्कद्वारा निर्मायमाणायां शिमलाप्रचुर-जलापूर्तिोजनायां एतस्याः प्रौद्योगिक्याः उपयोगः भविष्यति। पूर्वं हिमाचले जलशुद्धिः क्लोरीन-इत्यनेन क्रियते स्म। तदनन्तरं पराबैंगनीकिरणैः एतत् कार्यं क्रियते स्म, परन्तु यूरोपे प्रयुक्ता ओजोनीकरणप्रौद्योगिकी प्रथमवारं आगच्छति।

•मण्डीजनपदस्य पण्डोहजलबन्धे जलस्तरस्य महती वृद्धिः अभवत्। वर्धमानं जलस्तरं दृष्ट्वा जलबन्धात् जलं कदापि व्यासनद्यां मोचयितुं शक्यते। अस्य कृते बीबीएमबी-संस्थानेन एकसप्ताहपूर्वं सूचना कृता। गतदिवसे प्रातः ५ वादनात् आरभ्य बीबीएमबीद्वारा वाहने ध्वनिविस्तारकयन्त्रं स्थापयित्वा अपि जनाः सचेतिताः यत् ते व्यासनद्याः तटं न गच्छेयुः, यतः पण्डोह-जलबन्धात् कदापि जलं मोचयितुं शक्यते।

•भारतीय-अन्तरिक्ष-अनुसंधानसङ्गठनेन एडिटिव निर्माणप्रौद्योगिक्या निर्मितस्य नूतनस्य तरलरॉकेटइञ्जन इत्यस्य सफलतापूर्वकं परीक्षणं कृतम्।

•चैन्नईदलेन आई पी एल प्रतिस्पर्धायां गतदिने राजस्थान रॉयल्स दलं पंचस्तोभैः पराजितम्।

अद्य चतुर्थचरणस्य लोकसभानिर्वाचने १६ आसनानां मतदानं, १७१७ अभ्यर्थीनां भाग्यं च ईवीएम-मध्ये मुद्रितं भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः-प्रवीण कुमारः। २०२४ लोकसभानिर्वाचनस्य चतुर्थे चरणे नवराज्येषु एकस्मिन् केन्द्रशासितक्षेत्रे च १६ आसनानां कृते मतदानं अद्य भविष्यति। आन्ध्रप्रदेशे २५, तेलङ्गानायां १७, उत्तरप्रदेशे १३, महाराष्ट्रे ११, मध्यप्रदेशे पश्चिमबङ्गे च ८-८, बिहारे ५, झारखण्डे, ओडिशायां च ४-४ आसनाः, जम्मू-कश्मीरे च एकैकं आसनानाम् कृते निर्वाचनः

शिमलायां राज्यस्य प्रथमा ओजोनीकरणपरियोजना

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। ओजोनेन जलं शुद्धं कर्तुं प्रौद्योगिक्या सह राज्यस्य प्रथमा पेयजलपरियोजना शिमलानगरे निर्मिता अस्ति। एषा परियोजना जलशक्तिविभागेन न, अपितु शिमलाजलप्रबन्धननिगमेन निर्मिता अस्ति। विश्वबैङ्कद्वारा निर्मायमाणायां शिमलाप्रचुर-जलापूर्तिोजनायां एतस्याः प्रौद्योगिक्याः उपयोगः भविष्यति। पूर्वं हिमाचले जलशुद्धिः क्लोरीन-इत्यनेन क्रियते स्म। तदनन्तरं पराबैंगनीकिरणैः एतत् कार्यं क्रियते स्म, परन्तु यूरोपे प्रयुक्ता ओजोनीकरणप्रौद्योगिकी प्रथमवारं आगच्छति। क्लोरीनीकरणस्य अपेक्षया ओजोनस्य जीवाणुविषाणुविरुद्धं कीटाणुनाशकक्षमता अधिका भवति। ओजोन जीवाणुः, विषाणुः, आदीन् जीवान् च शीघ्रं मारयति। क्लोरीनीकरणात् अस्य कीटाणुनाशकगुणाः प्रबलतराः सन्ति। ओजोन जले अकार्बनिकं वा कार्बनिकं वा पदार्थं तथा च स्वादस्य गन्धस्य च समस्यां निवारयति। सतलुजनद्याः शिमलानगरं प्रति प्रतिदिनं ६७ मिलियनलीटरक्षमतायुक्तं जलम् आनेतुं प्रचुरजलापूर्तिोजना क्रियते। अस्यां योजनायां प्रायः ५०० कोटिरूप्यकाणि व्ययन्ते। २०२५ तमस्य वर्षस्य मई-मासपर्यन्तं योजनां सम्पन्नं कर्तुं लक्ष्यम् अस्ति।

साई-एटरनल-फाउण्डेशन-संयुक्त- उद्यमरूपेण तत् निर्माति। परियोजनायाः संचालनं, परिपालनं च एषा एव संस्था करिष्यति। पूर्वं जलशुद्धयर्थं क्लोरीनीकरणस्य व्यवस्था आसीत्, परन्तु अधुना तस्य स्थाने ओजोनीकरणप्रौद्योगिकी कार्यान्विता अस्ति। परियोजनां पश्यन् नगरविकासविभागस्य प्रधानसचिवः देवेशकुमारः एतस्य प्रौद्योगिक्याः उपयोगस्य आदेशं दत्तवान् अस्ति। एतेन परियोजनायाः कुलव्ययः कियत् वर्धते इति मूल्याङ्कनं प्रचलति। एतत् व्ययम् राज्यसर्वकारः वहति। बृहत्तमं कारणं यत् क्लोरीनीकरणेन जले

अद्य भविष्यति। लोकसभानिर्वाचनस्य चतुर्थे चरणे १७१७ अभ्यर्थिनः निर्वाचनरणे सन्ति इति निर्वाचन-आयोगेन सूचितम्।

अस्मिन् चरणे आन्ध्रप्रदेशस्य १७५ विधानसभासनानां, ओडिशाप्रदेशस्य २८ विधानसभासनानां च मतदानं भविष्यति।

१९ लक्षाधिकाः निर्वाचनकर्मचारिणः १ लक्षं ९२ सहस्रं मतदानकेन्द्रेषु नियोजिताः भविष्यन्ति। मतदानं प्रातः ७ वादने आरभ्य सायं ६ वादने समाप्तं भविष्यति। निर्वाचनआयोगेन उक्तं यत् मतदातानां सहभागिता वर्धयितुं तेलङ्गानाप्रदेशस्य १७ संसदीयक्षेत्रेषु केषुचित् विधानसभाखण्डेषु मतदानसमयः विस्तारितः अस्ति।

मौसमविभागेन भविष्यवाणी कृता यत् अस्मिन् चरणे यत्र मतदानं भविष्यति तत्र संसदीयक्षेत्रेषु तापमानं सामान्यं भविष्यति।

द्राइहैलोमिथेन अर्थात् THMS इत्यस्य निर्माणं भवति, यत् स्वास्थ्याय हितकरं नास्ति।

एवं कार्यं करिष्यति ओजोनीकरणजलशुद्धिः

ऊर्जायाः उपयोगेन ओजोने आक्सीजनस्य निर्माणं भवति। एषा प्रक्रिया ओजोनजनरेटररूपेण विद्युत्निर्वाहक्षेत्रेण क्रियते। सतलुजतः आगच्छन्तं जलं संजौली-जलभण्डारणं प्रति आनयित्वा तस्य ओजोनीकरणं भविष्यति। एसजीपीएनएल इत्यनेन संजौलीनगरे एककोटिलीटरभारस्य जलभण्डारणं निर्मितम् अस्ति। एतत् जलं ओजोनप्रक्रियाद्वारा गत्वा अधिकं प्रदत्तं भविष्यति। पूर्वं शिमलानगरस्य एसजेपीएनएल अपि संजौली-छोटाशिमलायां अल्ट्रावायलेट अर्थात् पराबैंगनीकिरणैः जलस्य उपचारं कुर्वन् आसीत्। नगरविकासस्य प्रधानसचिवः देवेशकुमारः अवदत् यत् जलस्य क्लोरीनीकरणस्य अनेके दुष्प्रभावाः सन्ति। अस्य चिकित्सापरीक्षा कृता अस्ति। अत एव वयं विश्वबैङ्कपरियोजनायाः अन्तर्गतं शिमलानगरे ओजोनीकरणप्रौद्योगिक्याः उपयोगं कुर्मः। सतलुजतः आगच्छन्तं जलं शतप्रतिशतम् ओजोनेन शुद्धं भविष्यति।

उपलब्धिः

भारतीय अन्तरिक्ष-संशोधनसङ्गठनम् इत्यनेन एडिटिव् निर्माणप्रौद्योगिक्या निर्मितस्य नूतनस्य द्रवीयरॉकेटइञ्जनस्य कृतं सफलतया परीक्षणम्

भारतीय अन्तरिक्षसंशोधनसङ्गठनेन-इसरो इत्यनेन एडिटिव् निर्माणप्रौद्योगिक्याः उपयोगेन निर्मितस्य नूतनस्य द्रवीयरॉकेटइञ्जनस्य सफलतापूर्वकं परीक्षणं कृतम् अस्ति। तमिलनाडुराज्यस्य महेन्द्रगिरेः इसरो-संस्थायाः प्रोपल्सनपरिसरे शुक्रवासरे एतत् परीक्षणं कृतम्। नवनिर्मितस्य PS-4 इञ्जिनस्य खण्डानां संख्या न्यूनीकृता अस्ति। एतेन इञ्जिनस्य अपक्वद्रवस्य उपभोगः, उत्पादनस्य समयः च न्यूनीकरिष्यते। पीएसएलवी इत्यत्र अस्य उपयोगः भवति तत्रैव प्रक्षेपणवाहने, प्रतिक्रियानियन्त्रणप्रणाल्यां चापि अस्य प्रयोगः भविष्यति। इसरो पी.एस-4 इञ्जनम् इत्ययं पी.एस.एल.वी इत्यस्य कार्यक्रमे नियमितभागं कर्तुं योजनां करोति।

सुभाषितम्

संपूर्णकुंभो न करोति शब्दम्, अर्धोघटो घोषमुपैति नूनम्। विद्वान्कुलीनो न करोति गर्वं जल्पन्ति मूढास्तु गुणैर्विहीनाः

भावार्थः- कोई घडा पानी से पूरा भरा हुआ है तो वह छलकने कि आवाज नहीं करता वही जो आधा जल से भरा हुआ है बहोत आवाज करता बस वैसे ही विद्वान और कुलवान मनुष्य कभी अधिक नहीं बोलता ओर गर्व(अभिमान) नहीं करता जबकि जो मनुष्य मूर्ख(मूढ़) ओर गुणविहीन वह बहोत बोलता है इसी लिए ज्ञानी को अधिक बोलना नहीं चाहिए।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना आनीतस्य ३३ प्रतिशतम् आरक्षणस्य भविष्ये सम्भवतः प्रियंका गांधी लाभं प्राप्नुयात्- अनुरागठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता- हमीरपुरम्।

चिरकालात् प्रयतते, परन्तु राहुलगांधी तस्मै महत्त्वं न ददाति।

महिला अस्मि, युद्धं कर्तुं शक्नोमि, परन्तु युद्धाय नामपत्रं प्राप्नुं न शक्नोमि। भवतु, महिलाः।" प्रधानमन्त्रिणा दत्तं ३३ प्रतिशतं आरक्षणं शीघ्रमेव प्रियंकाजी इत्यस्याः साहाय्यार्थं आगमिष्यति" इति ठाकुरः वाङ्मयं खननं कुर्वन् अवदत्। प्रियंका गांधी २०२४ तमे वर्षे लोकसभानिर्वाचने काङ्ग्रेसस्य शीर्षस्टार- अभियानकर्तृषु अन्यतमा अस्ति, परन्तु न, निर्वाचने स्वयं, सा २०१९ तमस्य वर्षस्य राष्ट्रियनिर्वाचनस्य पूर्वसंध्यायां काङ्ग्रेस-महासचिवपदं स्वीकृतवती, परन्तु अद्यापि लोकसभा-राज्यसभा-माध्यमेन संसदीयपदार्पणं कर्तुं न शक्नोति

'अमेठीतः यः चतुर्वारं विजयी अभवत् सः पलायितः' इति

अनुरागठाकुरः अवदत् यत् काङ्ग्रेसेन उक्तं यत् स्टार-अभियानिका इति कारणेन प्रियंका गांधी निर्वाचनं न प्रतिस्पर्धयति, राहुलगांधी निर्वाचन-रणनीतिरूपेण रायबरेलीनगरं गतः, भविष्ये प्रियंका कस्यापि उपनिर्वाचनद्वारा संसदम् आगन्तुं शक्नोति। राहुलगांधीविषये ठाकुरः अवदत् यत्, "अमेठीतः चतुर्वारं विजयं प्राप्तवान् व्यक्तिः ततः पलायितः अस्ति। "विजयः पराजयः च राजनीतेः अभिन्नः भागः अस्ति। भाजपा एकस्मिन् समये सर्वं हारितवती आसीत्, परन्तु तदा अपि। वयं कदा उत्सवं कुर्मः अभ्यर्थिनः आसनद्वयात् स्वनिक्षेपं रक्षन्ति स्म। परन्तु भवतः (काङ्ग्रेसस्य) प्रतिबद्धता कुत्र अस्ति?" अनुरागठाकुरः काङ्ग्रेसपक्षस्य प्रथमपरिवारस्य उपरि खननं कृत्वा अवदत्। यदि भवतः प्रतिबद्धतायाः अभावः अस्ति तर्हि सा महती समस्या अस्ति।

प्रतिस्पर्धयितुं नामपत्रं न प्राप्यते

अनुरागठाकुरः अवदत् यत् प्रियंका गांधी, रोबर्ट वाङ्गा च संसदनिर्वाचनं प्रति उत्सुकौ स्तः, परन्तु काङ्ग्रेसतः नामपत्रं न गृहीतवन्तौ। "किं भवति इति अहं न अवगच्छामि। एकः नामपत्रं याचते स्म, परन्तु न प्राप्तवान्। अन्यः वदति, अहं

यदि शानन-परियोजनायाः जलाशयस्य बैरेजद्वाराणि समये न उद्घाटितानि स्युः तर्हि बरोटे विनाशः भवितुम् अर्हति स्म

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलप्रदेशस्य मण्डी-काङ्गड़ा-सीमि शुक्रवासरे जलस्य स्रावस्य अनन्तरं यदि बरोटे स्थितायाः शानन-परियोजनायाः जलाशयस्य बैरेज-द्वाराणि समये न उद्घाटितानि स्युः तर्हि बरोटे अपि विनाशः अभवत्। पञ्जाबस्य ११० मेगावाट शाननस्य हिमाचलराज्यस्य ६६ मेगावाटस्य बस्सी परियोजनायाः अपि महती हानिः भवितुं शक्नोति स्म।

शानन परियोजनायाः बरोट इत्यस्मिन् जलाशयस्य कनिष्ठः अभियंता राजनः अवदत् यत् जलस्य स्रावस्य विषये सूचना प्राप्तमात्रेण सः बरोट इत्यत्र स्थितस्य जलाशयस्य द्वे बैरेजद्वारे उद्घाटितवान्। शानन परियोजनायाः सिविल-कनिष्ठ-अभियंता आदित्यः अवदत् यत् परियोजनायाः पुरातनं नवीनं च जलाशयं प्रायः १६ लक्षं घनमीटर् जलेन पूरितम् अस्ति। यदि जलाशयस्य सेवनं न पिहितं स्यात् तर्हि अधिकजलेन पूरितः स्यात्। अस्य कारणात् जलाशयस्य जलबन्ध-भङ्गस्य सम्भावना भवितुम् अर्हति स्म। अपरपक्षे बस्सी परियोजनायाः आरई जितेन्द्रकुमारः अवदत् यत् प्रातः १० वादने जलापूर्तेः न्यूनतायाः कारणात् परियोजनायाः यन्त्रद्वये विद्युत् उत्पादनं स्थगितव्यम् आसीत्। अपराह्णे एकवादनतः सायं ५ वादनपर्यन्तं विद्युत्-उत्पादनस्य कारणेन लक्ष-रूप्यकाणां हानिः अभवत्।

हिमाचले निर्वाचनमभिलक्ष्य प्रशासनस्य सज्जता, ४०० अर्धसैनिकबलानामुपरि भविष्यति सुरक्षायाः उत्तरदायित्वम्

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला।

लोकसभानिर्वाचनसमये (२०२४) शिमलानगरे ४०० अर्धसैनिकबलानि सुरक्षाप्रभारं गृह्णन्ति। शिमलामण्डले अर्धसैनिकबलानां चतस्रः कम्पनयः प्राप्यन्ति। प्रत्येकं कम्पन्यां शताधिकाः सैनिकाः भविष्यन्ति। एतादृशे सति निर्वाचनप्रक्रियायां सम्पूर्णस्य मण्डलस्य रक्षणं ४०० तः अधिकैः अर्धसैनिकैः भविष्यति। एतदतिरिक्तं सुरक्षार्थं पुलिसकर्मचारिणः अपि नियोजिताः भविष्यन्ति।

संवेदनशीलक्षेत्रेषु

अर्धसैनिकबलस्य कर्मचारिणः नियुक्ताः भविष्यन्ति

पुलिसद्वारा निर्मितबलनियोजनयोजनानुसारं संवेदनशीलक्षेत्रेषु अर्धसैनिकबलकर्मचारिणः नियुक्ताः भविष्यन्ति। लोकसभानिर्वाचने सुरक्षाव्यवस्थायाः कृते शिमलापुलिसेन बलनियोजनयोजना निर्मिता अस्ति। अर्धसैनिकबलस्य आगमनानन्तरं योजनानुसारं बलस्य परिनियोजनं भविष्यति।

लोकसभानिर्वाचनार्थं

दृढा सुरक्षा

मई २५ दिनाङ्कपर्यन्तं शिमलामण्डले अर्धसैनिकबलानाम् ४ कम्पन्यः

प्राप्यन्ते इति कथ्यते। तदनन्तरं लोकसभानिर्वाचनार्थं मण्डले सुरक्षा सुदृढा भविष्यति। शिमला-संसदीयासनस्य मतदानं जनवरी-मासस्य प्रथमे दिनाङ्के शिमलानगरे भविष्यति। एतादृशे परिस्थितौ मतदानात् पूर्व संवेदनशील-अत्यन्त-संवेदनशील-क्षेत्रेषु सुरक्षाव्यवस्थाः कठिनाः भविष्यन्ति, येन निर्वाचनप्रक्रिया निष्पक्षतया शान्तिपूर्णतया च संचालितुं शक्यते।

नामाङ्कनानन्तरं

निर्वाचनप्रचारः वर्धते

हिमाचले लोकसभानिर्वाचनस्य

नामाङ्कनप्रक्रिया प्रचलति। अस्य अन्तर्गतं शिमलामण्डले अपि शिमलासंसदीय-आसनस्य नामाङ्कन-प्रक्रिया प्रचलति। मई १४ दिनाङ्कः नामाङ्कनस्य अन्तिमतिथिः अस्ति। नामाङ्कनप्रक्रिया समाप्तेः अनन्तरं निर्वाचनक्रियाकलापाः पूर्णतया प्रचलन्ति। सर्वे अभ्यर्थिनः निर्वाचनं प्रतिस्पर्धयिष्यन्ति। एतादृशे सति निर्वाचनप्रचारकाले किमपि प्रकारस्य भ्रष्टव्यवहारं निवारयितुं अर्धसैनिकबलैः सह पुलिसकर्मचारिणः क्षेत्रे नियोजिताः भविष्यन्ति।

दृढं कक्षं गणनाकेन्द्रं च कठिनतया रक्षितं भविष्यति

लोकसभानिर्वाचने मतदानात् पूर्व ईवीएमयन्त्राणि सशक्तकक्षे एव स्थापितानि भविष्यन्ति। एतानि यन्त्राणि मतदानदिने मतदानकेन्द्राणि प्राप्यन्ति। मतदानप्रक्रियायाः समाप्तेः अनन्तरं पुनः ते दृढकक्षे एव स्थापिताः भविष्यन्ति मतदानस्य गणना जूनमासस्य चतुर्थे दिने भविष्यति। एतादृशे सति दृढकक्षस्य गणनाकेन्द्रस्य च परितः बहूनां पुलिसकर्मचारिणः अर्धसैनिकबलसैनिकाः च नियोजिताः भविष्यन्ति, येन ईवीएमयन्त्रैः किमपि अनैतिकव्यवहारः न भवेत्।

कुमारभास्करवर्म-संस्कृतपुरातन- अध्ययनविश्वविद्यालये व्याख्यानकार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ता:- नारायण अधिकारी, असम।

अक्षयतृतीयेति पुण्यतिथौ तदनुसारं 10.05.2024 दिनाङ्के असमप्रदेशस्य नलबारीस्थित- कुमारभास्करवर्म- संस्कृतपुरातन- अध्ययनविश्वविद्यालयस्य व्याकरणविभागेन न्यायविभागस्य सहयोगितायां “वर्णोच्चारणप्रक्रिया” इति विषयमङ्गीकृत्य एकदिवसीयं व्याख्यानं समायोजितम्। व्याख्यानं प्राददुः काशीहिन्दूविश्वविद्यालयस्य व्याकरणविभागस्य भूतपूर्वविभागाध्यक्षा आचार्य- भगवतशरणशुक्लमहोदयाः। स्वस्य व्याख्याने शुक्लमहोदयैः वर्णोच्चारणे सम्भाविताः त्रुटयो विशद्वूपेण बोधिताः। व्याख्याने छात्राणां जिज्ञासामपि शमनमकुर्वन् शुक्लवर्याः। प्रारम्भे दीपं प्रज्वाल्य वैदिकं मङ्गलमाचरितम्। तदनन्तरम् उद्घाटनभाषणे विश्वविद्यालयस्य कुलपतयः आचार्याः प्रह्लाद रा. जोशिवर्याः साम्प्रतिके काले उच्चारणदोषमधीकृत्य आयोजितस्य व्याख्यानस्य प्रशंसामकुर्वन्। समागतानाम् अतिथीनां समेषां वाक्कुसुमैः स्वागतमकरोत् व्याकरणविभागस्य अध्यक्षः अथ च आन्तरिकगुणवत्ताश्वासनकेन्द्रस्य निदेशकश्च डॉ. चिरञ्जीवी अधिकारीमहोदयः। अवसरेऽस्मिन् विश्वविद्यालयस्य कुलसचिवैः डॉ. विकाशभार्गवशर्ममहोदयैः, परीक्षानियन्त्रकैः डॉ. रणजीतकुमारतिवारीमहोदयैः अपि व्याख्यानस्य प्रासङ्गिकत्वं प्रतिपादितम्। कार्यक्रमस्य सुसञ्चालनं धन्यवादज्ञापनञ्चाकरोत् न्यायविभागस्य अध्यक्षः डॉ. राजीवलोचनशर्ममहोदयः। व्याख्याने संस्कृतसाहित्यविभागीयाः संस्कृतवेदाध्ययनविभागीयाः सर्वदर्शनविभागीयाः न्यायविभागीयाः राजनीतिविज्ञानविभागीया असमीयाविभागीयाश्च आचार्याः समुपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमे शताधिकाः छात्राः भागं गृहीतवन्तः।

पण्डोह-जलबन्धे जलस्तरः वर्धितः, ब्यास-नदीं निकषा न गच्छेयुः जनाः

हिमसंस्कृतवार्ता- लघ्वीकाशी मण्डी। मण्डीजनपदस्य पण्डोहजलबन्धे जलस्तरस्य महती वृद्धिः अभवत्। वर्धमानं जलस्तरं दृष्ट्वा जलबन्धात् जलं कदापि व्यासनद्यां मोचयितुं शक्यते। अस्य कृते बीबीएमबी- संस्थानेन एकसप्ताहपूर्वं सूचना कृता। गतदिवसे प्रातः ५ वादनात् आरभ्य बीबीएमबीद्वारा वाहने ध्वनिविस्तारकयन्त्रं स्थापयित्वा अपि जनाः सचेतिताः यत् ते ब्यासनद्याः तटं न गच्छेयुः, यतः पण्डोह-जलबन्धात् कदापि जलं मोचयितुं शक्यते। अस्य विषये सूचनां दत्त्वा बीबीएमबी-प्रबन्धनस्य वरिष्ठकार्यकारी अभियंता विवेकचोपड़ा अवदत् यत् पण्डोहबन्धजलाशयस्य जलस्तरः तीव्रगत्या वर्धमानः अस्ति तथा च जलं कदापि मुक्तं कर्तुं शक्यते।

विश्वकीर्तिमानम्- पर्वतारोहकः
कामी रीता शेरपा स्वस्य
विश्वकीर्तिमानं भङ्गं कृतवान्, २९ तमं
वारं एवरेस्ट् पर्वतस्य आरोहणं कृतम्

॥ श्रीरामायणकथा ॥

उत्तरकाण्डम्! (त्रयोविंशः सर्गः)

देवैः सह राक्षसानां युद्धम्, देवराजम् इन्द्रं नीत्वा मेघनादस्य लङ्काप्रवेशः।

हिमसंस्कृतवार्ता, प्रदीपः

pradipnath997@gmail.com

(द्वितीयः खण्डः)

सुमालिनं हतं दृष्ट्वा स्वसैन्यं च भग्नं दृष्ट्वा रावणात्मजः कुपितः मेघनादः तान् सर्वान् राक्षसान् निवर्त्य कामगं स्यन्दनम् आरुह्य तां देवसेनाम् अद्रवत्। ततः विविधायुधधारिणः राक्षसाः मेघनादम् अनुयान्ति स्म। आगच्छन्तं कुपितं मेघनादं दृष्ट्वा भीताः देवाः सर्वे सर्वाः दिशः अद्रवन्। मेघनादस्य सम्मुखे देवानां कश्चिदपि युयुत्सुः स्थातुं न अशक्नोत्। एवं दृष्ट्वा देवराजः इन्द्रः तान् देवान् अब्रवीत् - हे सुराः ! युष्माभिः न भेतव्यम्, न च गन्तव्यम्। यूयं रणे निवर्तध्वम्। एषः मम अपराजितः पुत्रः रणार्थं गच्छति। ततः जयन्तः इति विश्रुतः इन्द्रपुत्रः अद्भुतकल्पं रथम् आरुह्य युद्धाय सज्जः अभवत्। तदा ते त्रिदशाः सर्वे तं शचीसुतं परिवार्य रावणस्य पुत्रं समासाद्य युद्धे प्रवृत्ताः अभवन्। ततः महेन्द्रपुत्रस्य रावणपुत्रस्य च मध्ये घोरं युद्धं समभवत्।

रावणात्मजः मेघनादः जयन्तस्य सारथिः मातलिपुत्रस्य गोमुखस्य उपरि कनकभूषान् शरान् क्षेप्तुम् आरभत। शचीसुतः जयन्तश्चापि मेघनादं तस्य सारथिं च निशितैः शरैः अविध्यत्। परन्तु रावणात्मजः बलवान् मेघनादः धनुः विस्फार्य बाणवर्षैः शत्रुसुतं जयन्तम् अवाकिरत्। सः संकुद्धः मेघनादः सुरसैन्येषु नानाप्रहरणान् सहस्रशः शितधारान् अपातयत्। एवमेव मेघनादस्य बाणवर्षैः तद् युद्धक्षेत्रं तमसावृतम् अभवत्। तेन तमसा लोकाः प्रव्यथिताः अभवन्। तदानीं तस्मिन् तमसि राक्षसाः राक्षसान् देवाः च देवान् घ्नन्ति स्म। एतस्मिन्नन्तरे शच्याः पिता जयन्तस्य मातामहः पुलोमा नाम वीर्यवान् दैत्येन्द्रः दौहित्रं जयन्तं संगृह्य सागरं प्रविष्टः अभवत्। ततः देवाः जयन्तस्य नाशं ज्ञात्वा असन्तुष्टाः व्यथिताः सर्वे इतस्ततः अद्रवन्।

पुत्रस्य विनाशं ज्ञात्वा देवेषु च विद्वृतं दृष्ट्वा देवराजः इन्द्रः सारथिं मातलिम् अब्रवीत् - शीघ्रं मम रथः समुपनीयताम्। सः दिव्यरथः सज्जः आसीत्। मातलिना सः महाजवः दिव्यरथः तूर्णम् उपस्थितः अभवत्। देवेन्द्रे निर्याते समागताः गन्धर्वाः नानावाद्यानि वादयन्ति स्म अप्सरःसङ्घाः नृत्यन्ति स्म। सः देवेश्वरः नानाप्रहरणैः रुद्रैः वसुभिः आदित्यैः समरुद्रणैः वृतः युद्धाय निरगच्छत्। एतस्मिन्नन्तरे प्रतापवान् दशग्रीवः विश्वकर्मणा निर्मितं दिव्यं रथम् आरोहत्। सः दैत्यैः महाबलैः निशाचरैः परिवृतः पुत्रं वारयित्वा स्वयं समराभिमुखः महेन्द्रम् उपागच्छत्। ततः राक्षसैः सह सुराणां सुमहत् युद्धं समभवत्। दुष्टात्मा नानाप्रहरणोद्यतः कुम्भकर्णः तदा कैः सह युद्धं प्रचलति इति न अजानात्। परन्तु तस्य पुरतः तदानीं यः आगच्छति स्म सः तं शक्तितोमरमुद्रैः ताडयितुम् आरभत। सः निशाचरः महाघोरैः रुद्रैः सह सङ्गम्य भीषणयुद्धे प्रवृत्तः अभवत्। तदानीं राक्षससैन्यं मरुद्रणैः सह युद्धे प्रवृत्तम् अभवत्। राक्षससैन्यं तु मरुद्रणैः विध्वंसितम् अभवत्। एतस्मिन्नन्तरे क्रुद्धः बलवान् रावणः स्वसैन्यं दैवतैः निपातितं निरीक्ष्य देवसैन्यं निघ्नन् देवराजम् इन्द्रम् उपागच्छत्। सम्मुखे रावणं दृष्ट्वा देवराजः इन्द्रः सुमहच्चापम् उद्यम्य रावणस्य शिरसि पावकादित्यवर्चसः शरान् अपातयत्। तथैव निशाचरः दशग्रीवोऽपि शरवर्षैः देवराजम् अवाकिरत्। तदानीम् इन्द्ररावणयोः बाणवर्षैः सर्वं तमसावृतम् अभवत्। किञ्चिदपि तदा न ज्ञायते स्म।

हिमसंस्कृतवार्ताः। नेपालस्य प्रसिद्धः पर्वतारोही कामी रीता शेरपा सर्वाधिकवारं माउण्ट् एवरेस्ट् आरोहणस्य स्वस्य विश्वविक्रमं भङ्गं कृतवान् अस्ति। ५४ वर्षीयः अयं पर्वतारोही रविवासरे प्रातः २९ तमं वारं ८,८४९ मीटर् ऊर्ध्वं एतत् शिखरं प्राप्तवान्। सेवेन् समिट् ट्रेक्स इत्यनेन आयोजिते अस्मिन् पर्वतारोहे विंशतिः पर्वतारोहिणः सम्मिलिताः आसन्।

